

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
 Egész évre 50 Lei, félévre 25 Lei, negyedévre 13 Lei.
 Egyes szám ára 1 Lei.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
 Telefonszám: 34.
 Megjelenik minden vasárnap.

Mig az emberiség

óráról-órára az anyagi és szellemi tönk felé halad: Genuában a világ boszorkánymesterei egyre rakják a tüzet a nagy üst alá és serényen kotyvasztanak.

Reméljük, hogy bármennyire forr és feszül ott minden, a végén mégis némi enyhülés fog bekövetkezni. A franciák kardcsörtetésével az angol politika elég határozottan szembehelyezkedett. Az okos számítással dolgozó angol nem hajlandó újabb háborus kalandba elegendni. Tudja, hogy ez érdeke el-

len volna, azt is belátta, hogy a világ egyik felének megbénítása neki óriási anyagi kárral jár s így még a győzelem mámorában diktált kizsákmányoló békén is enyhíteni szeretne. A német-országi szerződést sem tartja olyan súlyosnak, mint a franciák. Egyéb kijelentései is a béke jobb és állandóbb megalapozását látszanak szolgálni. Melléje álltak a semlegesek is s bár utóbbi hírek szerint a francia elvakultság mozgósítás elrendelésétől sem riadt vissza, az angol és a semlegesek erős békeakarásával, remélhetőleg, sikerülni fog egy újabb világháború elhárítása.

az áldozatos nemes lélek. Ha másképp nem boldogulnánk, még azokat az összegeket is iskoláinkért kell áldoznunk, amelyeket új harangok, orgonák, templomi lobogók beszerzésére alkottunk össze, mert ma az iskolák forognak a legrosszabb veszélyben.

Igaz, hogy az államsegély kilátásban van. De míg az illetékes helyre érkezik, addig még egy fél vagy egész év is eltelhetik. Aztán amíg összes iskoláink végleges sorsa kialakul, addig 3-4 év is elrepülhet. Nem kell hát tétovázni tovább! Bizonyos iskolaadót az átmeneti időre be kell vezetni minden egyházközségbe. A tehetetlen panaszkodásból, tétovázásból, álmódosításból elég volt már. Végre erélyes cselekedetek kellene! Ezt kívánja népünk érdeke. Testvérek, Erdélyi Magyarok! Ne aludjatok el, amikor virrasztanotok kellene. Vagy ha elaludtatok, ébredjétek. Ime az élet ébredésekor erre kér benneteket az a város, ahol a férfiak egyszívvel, egyelkesedéssel törvényt hoztak, hogy az egyházi iskoláért mindenkinek adóznia kell.

A székely anyaváros üzenete az erdélyi magyarságnak.*)

Testvérek? Erdélyi Magyarok! A tavasz hangulatában a székely anyavárosnak szava van hozzátok. Szava kérés; ezrek kérése százezrekhez. Szava lelkekbe zugó, szíveket rázó nagy kiáltás: mentsétek meg egyházi iskoláitokat! Mentsétek meg az enyészettől azokat az intézményeket, amelyekben évezredek kulturánk gyökereznek. Azokat a minden anyagi értéknél drágább szellemi és erkölcsi kincstárakat, amelyek megteremtéséhez egy évezred kellett; apáink évezredek munkája, áldozatkészsége; de amelyek szétrombolásához elegendő lenne törpe utódok néhány évi nemtörődömsége, eszeveszett könnyelműsége.

Mentsétek meg, mert az egyházi iskola a ti iskolátok. A vallás világszabadsága, a majdnem kétezeréves keresztény kulturális tradíció, Románia alkotmánya, a nemzetközi békeszerződés, a természet elvitathatatlan törvénye biztosítja számotokra ez iskolát. Tiétek ez iskola. Tiétek annak épülete, hite, erkölcsje szelleme. Tiétek értetek lélkülöz annak tanári, tanítói kara. Tiétek ma is, és tiétek marad ezután is a nemzedék, mely ez iskolából kikerül.

A kultúra hatalom. Csak egy pillantás a világtörténelemben, vagy a térképre s mindjárt szemünkbe tűnik, hogy minő roppant hatalom a műveltség. A kultúra emelte az emberi haladás fényes régióiba Európát, s a kultúra hiánya kárhoztatta szegénységre, vadságra, évezredek sötétségére Közép-Afrikát. Az erdélyi magyarság iskoláiban olyan kulturális hatalmat bír, amit felbecsülni alig lehetne. Ha valamire, elsősorban iskoláinkra lehetünk büszkéek. Sőt azok egy részére bármelyik művelt nyugati nép büszke lehetne, annál is inkább, mivel mi abban a megbecsülhetetlenül szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a mi iskolánk nem csak tanít, hanem abban összeölelkeznek a legnagyobb világfenntartó, világmozgató szellemi erők: a tudomány, hit, erkölcs stb. Ha mi iskoláinkat most megmentjük s aztán évek folytán a változott, haladó időkhez méltan, a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, szociális érdekeknek megfelelően átalakítjuk, a gazdagodásnak,

további kulturális haladásnak nagyszerű fundamentumát alkotjuk meg. De ha hóbortos rövidlátással, a legkisebb befektetést is sajnálva, iskoláinkat senyvedni, bukni engedjük, ezzel elszegényedésre, erkölcsi elgyengülésre, kulturális alamlizsnára kárhoztatjuk magunkat.

Akik tudják, hogy mit jelent az egyházi iskola — elsősorban püspökeink, tanáraink, tanítói — megfeszített erővel küzdenek, hogy megmentésük népünknek legdrágább kincseit. De nem szívtelenség-e: kevés embernek a vállára rakni azt a gondot, amelyet egy egész nemzetnek kellene hordoznia; azt a terhet, amelynek viselésére egy egész nemzetnek az ereje szükséges.

Nem! Ez így nem lehet tovább, mert méltatlan hozzánk. Mert romlásba vezet. A legnehezebb terhet közösen kell viselnünk. Erejéhez mértén mindenkinek vállalnia kell belőle valamit. Kisebb faluban is tízezreket költenek elkerülhető, sőt gyakran ártalmas élvezetekre. Szomorú lenne, ha éppen csak az iskolára nem jutna pénzünk. Oh mily gyászos lenne, ha 30-40 esztendő múlva azt írná rólunk a történelem: „A világháborút követő években romlottak voltak az emberek. Jutott akkor pénz mindenre, ami élvezet, léhaaság; jutott borra, sörre, pálinkára, dohányra, mulatózásokra, divatos szép ruhára, csupán a legfontosabbra, az iskolára nem jutott — mert romlottak voltak az emberek. A korcsmák megszapordtak s megnépesedtek, az iskolák pedig megbuktak, mert szívük gyökeréig romlottak voltak az emberek.”

Nem engedhetjük meg, hogy utódaink szegyenkezzenek miattunk, hogy a mi nevünkhöz fűződjenek e sötét gyalázat. S éppen ezért az iskolaadót ki kell róni minden községben, minden városban. Ha megértjük, s egymással megértetjük, hogy miről van szó: lehet-e valamire való ember, aki ne áldozna az iskoláért? Lehet-e még csak népszámos, vagy zsellér is, aki egy, vagy fél napi bérét vonakodnék odahelyezni az áldozat oltárára? Ha az iskoláért lyukas cipőben, foltos ruhában kellene is járnunk — miért ne tennők? Hiszen az nem szegény, hanem dicsőség, igazi műveltség! Viszont járhat a legfényesebb öltözetben is, aki a tanügyért adózni nem akar, mert az előkelő ruha csak műveltségét hirdeti. Hiányzik belőle a műveltség lényege:

Ahol a városi polgár felül fizet az iskoláadóra. Ahol a nők akárhányszor végigjárják a várost, hogy a tanügy oltárára gyűjtsenek. Ahol iparos, kereskedő és gazda-ifjak egyakarattal összefogtak az iskolák támogatására. Ahol kiváltásos lelkek munkában és pénzben ezreket áldoznak intézetekért s ahol a népszámos és szegény mosonó is felajánlja ajándékát; ahol a közfel-fogás szerint, az iskoláért nem áldozni: szegény.

Testvérek! mentsétek meg egyházi iskoláitokat! Ez a székely anyaváros szózata hozzátok. Én csak szavakba foglaltam ez üzenetet, amit a város cselekedetekben fejezett ki. S akinek esze és szíve van, legyen gazdag, vagy szegény: megérti ezt az üzenetet. Akinek a lelkében a romlottság, elvakultság sötét vihara nem oltotta ki a legnehezebb érzelmek és gondolatok világító fényét: megérti ezt a nagy üzenetet!

Csiki Péter.

Alakítsunk Homoród-fürdőn családi otthonot.

Régóta foglalkozom a gondolattal, mi módon lehetne lehetővé tenni azt, hogy tekintettel a mai drágaságra, mégis valamelyes úton úgy magunk, mint családunk egy kis pihenőhöz, jó levegőhöz, fürdőhöz hozzájuthassunk.

Hiszen kínálkozik ezer meg ezer alkalom kínálkozik, s ha egy kissé körültekintünk: ez nem is fog nagy gondot okozni nekünk. Hogy a dolog megoldást nyerjen, vegyük csak sorra, amit az alkalom is kínál: Itt van például a Homoród-fürdő, rövid távolság, fenyves levegő, ivóborvíz, hideg és meleg borvíz-fürdő, s a mi a fő: autóbusszal, kocsin, kedden pedig alkalmi szekérrel is megközelíthető. Élelem a városból könnyen beszerezhető, úgy, hogy azt mondhatjuk: amennyibe élelmünk kerül otthon, ugyanannyiból élhetünk Homoródon, s még üdülünk is.

A célt ilyenformán gondoltam elérhetőnek: alakuljon valamilyen „otthon“-rendező bizottság, ennek feladata lenne Homoródon 1-2 nagyobb villa bérbe vétele minél több szobával és konyhával, gondoskodna az éppen legszükségesebb bu-torok beállításáról, szerződne Udvarhelyen egy

* Nagyon kérjük az összes szerkesztőségeket, hogy lapjukban adjanak hangot ez „üzenet“-nek. Kérjük, hogy iskoláink érdekében fújják meg a riadót mindemfelé s verjék fel az emberek lelkiismeretét, hogy népünk megértse: miről van szó s végre-valahára Erdélyiserte meginduljon egy lelkes, erőtlen iskolátámogató akció.

mészárossal: mindennapi friss hus szállítása iránt, pékkel: kenyér és sütemény iránt, Szentegyházfaluban pedig tej beszerzése iránt.

Egyik udvarhelyi kereskedő fiók-boltot adhatna át a vezetőségnek bizományba, hogy boltbért, segédbért ne fizessen, mert ez csak drágítaná az árut; saját magunk szereznék be a bort jó minőségben, olcsó helyről, ahonnan vásárolhatna minden család szüksége szerint. Ajánkozott már kifózó asszony is, aki elfogadná koszt-adást megrendelés szerint — a bizottság által meghatározott árban, hogy mindazok, akik nem tudnak vagy nem akarnak maguk főzni, rendszeres házi kosztot kaphassanak jutányos áron.

Beszéltem Wagner autó-tulajdonossal is, aki hajlandó lenne egyik autóját 30 ülésre berendezve, jutányos áron a vendégeket kiszállítani és haza is hozni; például indulna szombaton délután 3 órakor és visszatérne hétfőn reggel 6 órakor, hogy a kinek csak a vasárnap állana rendelkezésére, e napot az is eltölthesse a fürdőn. Megbeszéltem a családokkal, ki mikor akar és tud kiköltözni, ezzerint beosztást csinálnánk a lakáelosztásról, úgy, hogy ha az egyik család 14 nap után jönne haza, ugyanakkor a másik megné ki helyébe.

Csak a fontosabb pontokat hoztam itt fel, a többi már a későbbi megbeszélés tárgya lenne, most csak oda irányul felhívásom, hogy mindazok, akik ezen „családi otthon” megszervezésében részt ohajtanak venni, sziveskedjenek Farkas és Főrrő cégnél jelentkezni, ahol nevüket egy íven felírják, úgy, hogy az első alakuló gyűlést már május hó 15-én meg is tarthassuk, egy kiválasztott bizottság nyomban kimehessen Homoródra a szükséges villák megtekintésére s ugyanakkor a tulajdonosokkal is a bérbevitel iránt tárgyalna. Így június 1-ével már a „családi otthon” meg is lehetne nyitani.

Pluhár Gábor.

Tanítók szervezkedése.

A csatolt területeken lévő magyar nyelvű iskoláknál működő összes tanítóknak vármegyei általános egyesületekbe tömörítése és az Erdélyi Általános Tanítóegyesület kebelében a magyar nyelvű iskolák tanítói tanácskozási szakosztályának megszervezése iránti akciót az udvarhelymegyei tanítók vállalták, mint kezdeményezők.

E célból f. hó 3-án Székelyudvarhelyen, a vármegyei ház dísztermében gyűlt egybe a vármegyei tanítószáma, iskolai jellegre való tekintet nélkül, mintegy 300-an. Az értekezlet fontos elhatározásait, a szervezkedési pontozatát indokolásával és a további munkálkodásra való buzdítással: Gyerkes Mihály volt tanítóegyesületi elnök ismertette. Ezután Győrfi István korelnöksége alatt az alakulást kimondották. Az előkészítő bizottság nevében, a további elhatározásokra a javaslatokat Gyerkes Mihály tette meg, amelyek alapján a tanítók közgyűlése kimondotta, hogy: a tanítóegyesület tagjaiul tekinti, az idevonatkozó rendelkezések alapján, a vármegye területén, állami és községi iskoláknál működő összes népiskolai tanítókat; tagjai sorába felveszi az összes önként jelentkező felekezeti vagy más népoktatási jellegű iskoláknál működő tanítókat. A jelenlévők a tagsági ívet aláírva, az Udvarhelymegyei Egyesület csatlakozásának kimondásával beléptek az Erdélyi Általános Tanítóegyesületbe, az egyesületi intézvény munka megindítása és felkarolása végett. Az egyesület címét: „Erdélyi Bánsági és a Magyar részekben lakó Tanítók Általános Egyesülete Udvarhelymegyei Tagozata: (Udvarhelyvármegyei Tanítóegyesülete)” elnevezéssel állapították meg.

Az egyesület az ugyanezen az alapon való szervezkedésére, vagy ahol a vármegyei, esetleg kisebb csoportonkénti szervezkedés már végrehajtott, az Általános Egyesületbe való belépésre felhívja a csatolt területen magyar nyelvű iskoláknál működő összes tanítókat, hogy így az Általános Egyesület keretein belül kialakítható legyen a magyar nyelvű iskolák tanítói szakosztálya. Az évi tagságdíj 20 leuban és 20 leu pótdíjban állapították meg, melynek felerészét a jelenlévők javarésze be is fizette. A Tanítók Otthona javára András Albert kobátfalvi áll. tanító egy ifjúsági mulatság jövedelméből 200 leut adományozott. A 40 évi szolgálatot betöltött, vagy más körülménynél fogva nyugdíjra jogosult tanítók, tanítói özvegyek és árvák nyugdíj-ellátása érdekében kérelmet intéznek a kultuszminiszterhez.

A Tanítók Bankja ügyét, mint a tanítói kar közérdekeinek szolgálására alakult vállalatot a gyűlés támogatja, s a részvények jegyzését a tagoknak pártoló figyelmébe ajánlotta.

Igen fontos elhatározása az egyesületnek egy tankönyvkiadó és taneszkészítő vállalatnak szervezése. A csatolt területeken működő tanítók, könyvkereskedők és könyvkiadók összekapcsolódásá révén, olyan tőke összehozását remélik, amelynek bevonásával tankönyv-irodalmunkat a kívánt magaslatra emelhetik, ifjúsági és népirodalmunkat útbá indíthatják, a taneszkészítő és iskolai bútorgyár gondolatát is megvalósíthatják. Hasznos alkotás lesz ez a tankönyv-írókra, a könyvkiadókra és könyvkereskedőkre, s végeredményében az egész népkultúrára.

Végül letárgyalták az alapszabály-tervezeteket. Az alapszabályok jóváhagyásáig, illetve az ezek alapján összehívandó új közgyűlésig az ideiglenes tisztikart titkos szavazással megválasztva, elnök lett: Gyerkes Mihály, alelnökök: Szabó János és Vida Mózes, főtitkár: Molnár Vilmos; titkárok: Kinda György és Postoiu Péter, pénztáros: Albert Vince, tanszertárosok: Lőrinczi Béla és Gaál Áron, választmányi tagok: Tóth György, Biró Domokos, Hetser Kálmán, Hadnagy Károly, Bokor Károly, Hegedűs Lajos és Siketes Sándor. Főtanácsai kiküldöttek: Gyerkes Mihály, Szabó János, Postoiu Péter, Siketes Sándor és Hegedűs Lajos.

A gyűlésen jelen volt és felszólalt Nistor Joachim tanfelügyelő és Szabó Gábor alispán is. Előbbi a tanítóknak a felsőbb és alsóbb rétegekbe való bekapcsolódása fontosságát, a közmoral és kultúra fejlődésére való jelentős hatását méltatta. Az alispán a maga és a megjelenésében akadályozott prefektus üdvözlését tolmácsolta.

HIREK.

Május 6.

A Majláth-jubileum

alkalmából rendezet vasárnap délelőtti ünnepélyes szentmisére nagy közönség gyűlt össze a helybeli plebániai templomban. A szentmise keretében Schubert miséjét a Filharmonikus Társaság — Peltzer Vilmos dr. vezetése alatt — énekkar közreműködésével, a naphoz méltóan, megkapó és felemelő hatással adta elő. Kiválóan érvényesült az énekszólabán Bálint József ércezen csengő és nagy gyakorlatosságot mutató hangja. A szentmise zenei részének sikeréből — avatott karmesteri működésén kívül — jelentős rész illeti Peltzer drt, azért is, hogy kotta hiány miatt a zene-számok jórésztét magának kellett összeállítania, részben szereznie, a mi neki kiválóan sikerült. A Kyrie szintén igen sikerült bevezetésének, zenekari kíséretének és befejezésének szerzősége pedig Voszka István dr. zenei talentumát dicséri. Elismerést érdemelnek a dalegylet vegyeskarának tagjai, jeles karmesterükkel: Révay Györggyel, kik a próbákban nagy szorgalommal, buzgósággal vettek részt. A közönség pedig ismét megmutatta, hogy a komolyabb tárgy, nívósabb zene és ének iránt is érdeklődni tud.

A szent misét követő, a gimnázium előtt lefolyt szép ünnepélyen Pál István apát és Tamás Albert igazgató Majláth püspök kiváló emberi és főpapi egyéniségét méltatták lelkes beszédekben, jellemezve őt, mint az ifjúság barátját, a jótékonyt, kulturális ügyek s a mások iránt türelmes mély vallásosság nemes istápolóját. Szász József tanár és Vass Magda gimnáziumi tanuló alkalmi költeményeket lelkesen és hatással szavaltak. Igen nagy hatása volt Révay Györgyné szavaltának; már jól ismert nagy készségével, drámai előadási módjával Tompa Mihály egy megkapó költeményét minden szépségével teljesen érvényre emelte. Filo Ferenc dr. vezetése alatt igen kedvesen énekelt több ízben — az iskolák ifjúsága is.

Birói kinevezés. Mihail M. Popescu bukaresti ügyvédet a helybeli törvényszékhez bírónak nevezték ki. Az új bíró az esküt f. hó 3-ikán a törvényszék teljes ülésében már le is tette. Vele ismét egy újabb olyan bíró került a törvényszékhez, aki az itteni viszonyokat, a lakosság nyelvét nem ismeri, nem az itteni jogszolgáltatás szellemével van telítve. Kettő kivételével, ma már törvényszékünkönél csupa ilyen bíró van. Mindez sem az ítélkezés közvetlenségének, könnyebbségének nem válik előnyére, sem a kormányok által folyton hangoztatott kisebbségek iránti méltányosságuknak nem felel meg.

Irodatiszti kinevezés. A vármegyei prefectusa Bisztricsány Irén oklándi szolgabirosgági díjnyokot ugyanoda irodatisztté nevezte ki.

A 105-106. gyalogezred védnökének. Szentgyörgynek meglunneplésére, 6-án, szombaton zenével, különböző mulatságokkal népnepnaplyt rendezett.

A sétatéri megállóhely iránti mozgalom sikerrel járt, amennyiben a vonat már április 29-én délután megállott. Örömmel fogadjuk ezt az intézkedést, mely a közönség hazajutását kényelmesebbé teszi. A főúterem a vasúton kívül, mely a közönség óhaja iránt jóakaratu megértéssel viseltetett, Pluhár Gábor nyug. állomásfőnöké, ki nemcsak lapunkban cikkezett erről, hanem egy külön kérvényünket személyesen vitté Brassóba a C. F. R. üzletvezetőségéhez, hol ismeretségét igénybe véve, szóbelileg is igyekezett a kérelemnek sikert biztosítani.

Plebánosi kinevezés. Balási Endre helybeli segédlelkéssz Majláth püspök Magyarfenesre plebánossá nevezte ki. Balási Endre mint buzgó, lelkiismeretes pap ismeretes s azért soha sajnálják a távozását, de egyben örvendenek is, hogy érdemeinek megfelelő szép plebániát kapott. Balási az új plebániát a napokban foglalja el. Városunk szülőttének sok szerencsét kívánunk az új állásban.

A róm. kath. főgimn. ifjúságának Önképzőköre Tompa-ünnepélyét gátló körülmények miatt május hó 14-ikére halasztotta, amely napon d. e. 11 órakor a főgimn. tornacsarnokában fogja megtartani. Műsor a következő: 1. A madár fiaihoz. Éneklő a gimn. énekkara. 2. A gólyához. Szavalja Krasznay B. IV. o. tan. 3. Keringő. Előadja az ifj. zenekar. 4. Pusztán. Szavalja Winter Pál VII. o. tan. 5. Tompa Mihály ódaköltészetét ismerteti Ferenczy János VIII. o. tan. 6. Dalok Tompától. Éneklő Szentkövits Erásiké VII. o. tan. Zongorán kíséri Soó Katóka VII. o. tan. 7. A gályarab fohása. Szavalja Baka B. VIII. o. tan. 8. Népdal-egyveleg. Éneklő az ifj. énekkara. 9. Uj Simeon. Szavalja Nagy László VIII. o. t. 10. Indul. Előadja az ifj. zenekara. Az ünnepélyre az ifjúság a szülőket és tanúgy barátokat szívesen látja.

Halálozás. Jezsenicsei Jankovich Pál dr. tb. megyei főorvos, a székelykereszturi unitárius főgimnázium 25 éven át volt felügyelő gondnoka és orvosa, élete 70 ik évében rövid szenvedés után Székelykeresztúron elhunyt. A kiváló emberbarátot és közügyekben is tevékenyen munkálkodó férfit az egész város osztatlan részvétele mellett helyezték örök nyugalomra.

Crăciun Stefánia Livia, a helybeli magyar nyelvű állami polgári iskola rokonszenves és tehetséges növendéke f. hó 2-án, hosszas szenvedés után elhunyt. A temetésen koszorút, sok virágot hozva megjelentek az iskolák növendékei a tanári testület vezetésével, a rajtuk kívül még nagyszámú résztvevő közönség. Az itteni államrendőrség főnöke leányát gyászolja az elhunytban.

A kereskedelmi és iparkamara közleménye. Az erdélyi és bánsági vendéglős, kávész, cukrász- és iparosok Nagyváradi f. hó 16-án és a következő napokon szakmabeli helyzetük megvitatása és sérelmeik orvoslása céljából országos kongresszust tartanak, melyre az érdekelt szakiparosság minél nagyobb számban való megjelenését kéri.

A színészek a rájuk nézve meglehetősen kedvezőlenül folyt szezon f. hó 4-ikén, csütörtökön befejezve, innen Pécskára távoztak. A közönség érdeklődése az utóbbi időben sem vált nagyobbá, csak az utolsó estén, a Pathea Dezső jutalomjátékául adott Offenbach operett vonzott majdnem telt házat.

Uj sportklub alakult Vultur néven városunkban. Az alakuló gyűlés Timco ezredes elnöksége alatt f. hó 4-ikén volt.

A székelykereszturi filharmonikus társaság mintegy 15 évvel ezelőtt alakult meg néhány lelkes zenebarát kezdeményezésére. Akkor még nem igen volt más kitűzött céljuk (hiszen alig voltak 6-an vagy 7-en) mint saját gyönyörűségükre művelni a klasszikus zenét. Ma már missziói munkát végeznek e kis városkában időnként rendezett nívós zeneestélyeikkel. A 14 taggal működő társaság buzgó vezetőségének sikerült kitartó propagálással biztosítani a nagy közönség állandó érdeklődését. A pártoló tagok száma elérte már a 160-at, s remélhetőleg ez a szám még emelkedni fog. A társaság pártoló tagjait az elnökség f. évi április hó 20-ára diszkozygyűlésre hívta. A diszkozygyűlést Walter Ferencz, ez a lelkes zenesz nyitotta meg, mint korelnök, majd Lőrinczy Géza tanár, ügyvezető elnök ismertette röviden a társaság működését, célját, kérve a közönség intenzív támogatását, hogy a társaság jövő

fejlődése, erősödése biztosítva legyen. Nagy Lajos tanár, a társaság titkára a társaság különböző ügyeinek ismertetése után javaslatot tett a közgyűlések tisztikarának megalakítására. Ennek alapján a diszközgyűlés egyhangú felkiáltással megválasztotta: elnökök: Ferenczy Gábor dr. ügyvédet, jegyzőnek: Boros Jenő főgimn. tanárt. A választmány tagjai lettek: Sebesi Miklós dr. szolgabíró, Tolvaly Tibor tkpénztári tisztviselő és Gálfalvi Samu főgimn. igazgató. Diszközgyűlés után a pártoló tagok mulattatására hangverseny volt, az alábbi műsorral: 1. Lehár: kerítő a „Hercegisasszonyból”. 2. Wagner: Lohengrinjéből. 3. Két kis polka. 4. Strauss: Egyveleg a „Böregéből”. 5. Offenbach: a) Intermezzo, b) Barcarola. 6. Wagner: Induló. A termet egészen megtöltötte közönség mindvégig a legnagyobb figyelemmel és élvezettel hallgatta a meglepő főmóssággal és helyes megértéssel előadott zeneszámokat, s valamennyit zajos tapsal jutalmazta. Az elismerésből jelentékeny rész illeti Végler Gyula zenetanárt, aki a dirigálásra vállalkozott, s az est sikerét ez által is biztosította. (Térszűke miatt késelt).

Szép ünnepélyt rendezett Majláth püspök jubileuma alkalmából a helybeli apácázárda április 30-án d. u. 4 órakor az intézet nagytermében Széll Juliska nagyon szépen szavaltta el Mihály László alkalmi ódáját, melyet lapunk jövő számában közlünk is. A műsor további számait az ünnepély jellegébe találó, két kis szimbolikus színdarab tette: „Az idő ünnepe” és a „Nyolc boldogság” Tóth Józseftől. Hatásos volt a karének is. A szereplők mindannyian ügyesen, kedvesen, bájosan játszottak s a közönség tetszését teljes mértékben kiérdemelték, mi az ő igyekezetükön kívül a kedves nővérek lelkes buzgalmanak méltó eredménye.

Jegyzői kinevezések és áthelyezések. A vármegye prefectusa áthelyezte a következő körjegyzőket: Marosi Albertet Kobátfalváról—Szentábrahámról, Hegyi Gergelyt Szentábrahámról—Farcádra, Nagy Bélát Farcádról—Székelydályára, Seifert Bernátot Székelydályáról—Kobátfalvára, Csata Venczelt Atyhárról—Alsósófalvára, Csiki Károlyt segédjegyzőt Korondról—Fenyédre. Kinevezte Nagy Lajost Atyhárra jegyzőnek, Nagy Endrét Székelypálfalvi jegyzőt pedig zetelakára a jegyzőnek.

Dante-estélyek Székelykeresztúron. A székelykeresztúri róm. kath. egyházközség, e hó közepén táján (pontos időt jelezni fogjuk) nagyszabású Dante-ünnepet rendez. Előadásra kerül az Isteni Színijáték 130 vetített képben, kísértő-magyarazattal, 40 szavallattal, 24 énekbetéttel és zenekísérettel. A két folytatásos estére tervezett kultúresemény iránt a vidéken is óriási az érdeklődés. Az előkészületek, a helybeli legkiválóbb erők közreműködésével, javában folynak. A világ legnagyobb epikai költőjének misztikus szellemét, művészi felkészültséggel tolmácsoló ünnepégre, előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

Meghívó. Az „Odorheiu (Székelyudvarhelyi) Filharmonikus Társaság” választmánya ezúton értesíti a működő és pártoló tagokat, hogy ez évi rendes közgyűlést 1922. május hó 16-án (kedden) d. u. 6 órakor fogja megtartani a r. kath. gimnázium zenetermében. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Választmány, elnök, alelnök és jegyző megválasztása, 2. a választmány jelentése, 3. a pénztáros előterjesztése, 4. vagyoni állapot megvizsgálása, 5. szabályszerű indítványok tárgyalása, melyek 8 nappal a közgyűlés előtt a választmány-nak írásban bejelentendők. Dr. Voszka István elnök, dr. Filó Ferencz titkár.

Hibaigazítás. Lapunk f. évi 17. számában az alsósófalvi tüzkárosultak javára történt gyűjtés elszámolásába, a kézírás nehéz olvashatósága miatt hiba csúszott, amennyiben a parajdi előjáróság gyűjtésében szereplő „Polátsék és társaság füzserüzlet” helyett „Polátsék és társaság füzlet” lett volna szedendő, mint egyik adakozó neve. Ezennel helyre igazítjuk.

Mint már többször is hirt adtunk róla, az eszterneki leégett Szent Ferenc-rendi templom, iskola és zárda újjáépítésére országos mozgalom indult meg. Ebbe a mozgalomba kapcsolódott bele az Udvarhely vármegye róm. kath. lakossága is az által, hogy egy tekintélyes bizottság alakult, mely e nemes célra, az egész megye területén gyűjtést rendez. Ennek a gyűjtési akciónak egyik legértékesebb megmozdulása, a filharmonikusok ama tiszteletreméltó elhatározása, hogy f. hó 21-én délután, a Szent Ferenc-rendiek templomában, belépti díjas nagyszabású templomi hangversenyt rendez. Az előkészületek már serényen folynak, úgy, hogy jövő számunk-

ban már a részletes programot is közölhetni fogjuk. Erre a különösen élvezetesen ígérkező és szép célt szolgáló hangversenyre, már most felhívjuk közönségünk érdeklődését.

24 métermázsza buzatermés egy katasztrális holdon. Ez a csoda nem Amerikában történt meg, hanem Magyarországon a somogyiszentimrei földmives iskolánál, melynek egy tábla buzavetése 1921-ben holdanként átlag 24 métermázsát termelt. A hír Pavlicsek Adorján m. kir. gazdasági főfelügyelő közléseiből az Erdélyi Gazda útján került nyilvánosságra, s így annak hitelességéhez semmi kétség nem fér. Pavlicsek megjegyzi, hogy ez a nagy termés az állandóan alkalmazott szuperfoszfát műtrágyának köszönhető.

A bírósági tudakozódó lapok, melyeket az érdekelteknek akkor kell használni, ha ügyük állásáról nem az erre kitűzött rendes időben akarnak tudakozódni; az eddigi 50 bani helyett ezentúl 3 leu 10 baciba fognak kerülni.

Több új hidat építtetett a városi tanács, amivel régóta mutatkozó hibán segített, mert hidaink nagyrészen már szinte életveszélyes a járás. A Wesselényi- és a Kadicsfalvi utcában 2 hidat újítottak meg, a szombatfalvi templom mellett egyet, a Szarkakó felé vezető Kővesbágyó-úton kettőt. Ezekon kívül rövid időn belül meg fogják még újítani a hidat a Solyomossy-utca bejáratánál és a kollegium kertnél.

Köszönöt-nyilvánítás. A székelykeresztúri játékon négyzet által márc. 25-én rendezett Petőfi-estélyen a Székelykeresztúron létesítendő Petőfi-emléktábla-alap javára felülfizettek a következők: Bécsek Aladár 200, Sándor Albert 36, Sebesi Miklós dr. 25, Simó Balázsné 20, Káli Albert 20, Végh Kató 20, Gidáli Henrik 19, X. Y. 18, Adkff Rikárd 16, Szentmártoni Kálmán 15, özv. Pálfi Mihályné 12, Haleksy József 12, Keul György 12, Lörincz Domokos 8, Szathmáry István 7, Ujhelyi József 12, Pálfi Dezső 6, Csillag Róbert dr. 6, Varga László 6, Ferenczi Pál dr. 6, Sebesi Ferencz 6, Farkas 3, Szilasi Jenő 12, X. Y. 3. Összesen 500 leu. Fenti azíves adományokat ez utón is hálással köszöni a székelykeresztúri játékon négyzet elnöksége.

Kerti ünnepély. A székelyudvarhelyi ref. kollegium tanári kara és ifjúsága f. évi május hó 21-én nagyszabású kerti ünnepélyt rendez a kollegium-kertben. A kellemesnek ígérkező ünnepélyre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

Ezerötszáz leus jutalmi alapítványt tett egy magát megnevezni nem akaró egyén a székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumhoz. A követésre méltó szép tett önmagát dicséri.

Ügyvédi iratok átvétele. Néhai dr. Kovács Jenő székelyudvarhelyi ügyvéd iratait a család megbízásából dr. Kassay F. István ügyvéd vette át, aki az érdekelteket felhívja, hogy folyamatban lévő ügyeik elintézésére céljából nála jelentkezni szíveskedjenek.

A bánási és erdélyi munkások rokantségélyző és nyugdíjgyelet hátralekos tagjait a vezetőség ismételten felkéri, hogy tagdíj-hátralekaikat május 7-én, vasárnap délután 2-3 óráig tartandó pénztárnyitás alkalmával mulattalanul fizessék be. Mindazok, akik 1914. év végéig tagdíjjaikat befizették, de azután katonai szolgálatot teljesítettek, vagy hadifogságban, vagy munka nélküliek voltak, továbbá mindazok, akik 1919. január 1-től kezdődőleg hátralekban vannak, a fent megjelölt napon és időben összes tagdíj-hátralekaikat befizethetik.

A Hargita T. E. tennispályája előreláthatólag, f. hó 15-től kezdve a közönség rendelkezésére áll; akik részt óhajtanak venni e szép és elegáns nyári sportban, jelentkezzenek Jesszenszky Sándor intézőnél (Batthyány-tér), kinél részletes tájékoztatást nyernek.

A néprajzi gyűjtemény ismét megtekinthető. A helybeli ref. kollegium régi épületének földszintjén elhelyezett székely néprajzi gyűjtemény — újonnan rendezve — ezután minden vasárnap d. e. 10 óra 30 perctől d. u. 1 óráig nyitva van. Bárki által díjmentesen megtekinthető. Sőt érdemes és szükséges is lenne, hogy a közönségből a gyűjteményt minél többen látogassák, hogy ez által is kedvet kapjanak a még sok helyen feltalálható, értékes, de már az elhaladás veszélyének kitett, faji tárgyakkal, izlést feltűntető, székely néprajzi tárgyak összegyűjtésére. Az utbaigazítást a gyűjtésre Haáz F. Rezső, a kollegium kitűnő művészi ízlésű festő-tanára, a gyűjtemény gondozója, bárkinek szívesen megadja.

Telepatikus és hipnotikus előadások rendezése a közmunka- és szociális ügyek miniszterének rendelete szerint, szigorúan tilos.

A csatolt területek jogászaihoz. Tóth György dr. volt ítélőtáblai bíró, aki a tisztviselő-kérdés egyik mozgatója, kultúr-történeti szempontból is nagyon érdekes munkát adott ki ily címen: „Az Unitárius Egyház Rendszabályai 1626-1850. (Disciplina Ecclesiastica). A csatolt területek jogászait szerző arra kéri, hogy a saját költségén kiadott munkát 8 napon belül minél többen rendeljék meg, hogy a nyomdai számlát rendezhesse. Az I—XVI és 1—232 oldalas, igen izléses kiállítású könyv ára 50 leu. Megrendelhető Kolozsvárt az unitárius kollegiumban. A régebben szétküldött gyűjtőleveket is 8 napon belül visszaküldeni kéri, akár üresen is.

SPORT.

Hargita—Brasovia 2:1 (0:0)

A szezon első vasárnapja, melyet idegenben töltött a Hargita csapata, nagyszerű eredményt hozott. A Hargita lelkes, szép játékkal, gyönyörű küzdelem után legyőzte tavalyi riválisát, a Brasoviát. Rég nem látott nagy számu, több ezer főnyi közönség nézte végig a mérkőzést. Tapsal fogadják a pályára felvonuló Hargitát s miután kaput választott, 40° melegben megkezdődik a játék. A Brasovia csatárai hevesen nekilendülnek s néhány gyors lefutással kísérleteznek, de minden megtörik a Hargita védelmén. Ezután a Hargita kerül frontba és félidő végéig szorongatja ellenfele kapuját, de goáll-eredmény nélkül, kénytelen beérni két kiaknásatlan cornerrel. Félidő 0:0, corner-arány 2:1 a Hargita javára.

A második félidőt a Hargita nyitja meg s alig melegedik bele a játékba, a Hargita centerre: Z. Sebens megszökik s védhetetlen goallal rug a Brasovia kapujába a félidő második percében. Zúgó taps jutalmazza Sebens vezető goalját. Az eddig elbizakodott Brasovia teljes hévvel játékba fog s a részrehajló Bencze bíró az 5-ik percben egy legkevésbé sem indokolható 11-es révén akarja egyenlítéshez juttatni; de az igazságtalan büntetőrugást kapu fölé rugták. A sikertelenség még hevesebb támadásra ösztönzi a Brasovia kitűnő csatársorát, de a Binder-Weigel back-páron minden akció megtörik s így 20—25 méteres rugásokkal próbálkoznak, de azokat Löbl biztosan teszi ártalmatlanná. Végül a 41-ik percben egy begurított goallal egyenlít a Brasovia. Ujrakezdés után a kitűnő formát mutató Sebens újra megszökik s a Brasovia kapuja előtt labdáját Deákhoz passzolja, ki azt egy gyönyörű jobb felső-sarok lövéssel goallá értékesíti. Ez volt a legsebbe a Hargita tavaszi szezonban adott goaljai közt. Ezzel eldőlt a mérkőzés sorsa, mert a hátralévő két percben a Brasovia egyenliteni nem képes s így a Hargita marad a győztes. Corner-arány 4:4. A közönség hosszantartó, lelkes óvációkkal ünnepli a győztes csapatot, míg öltözőjébe vonul. A Hargita minden embere jól megállotta a helyét. Kiemelkedett Z. Sebens pompás játékával, ugyszintén Deák és Váry és Binder-Weigel hátrvédpár. A Brasovia kitűnő csatársora mellett még Zelch fedezet játékát érdemel dicséretet. A győztes csapatot futballt kapott jutalmul.

Mához egy hétre utolsó bajnoki mérkőzését játssza a Hargita Nagyszébenben, a Hermanstädter-Turn-Verein csapatával. A Hargita csapata most is tartalékolva lesz.

A székelykeresztúri unitárius főgimnázium Tornakör csapata a segessvári Turn-Verein football-csapatát április 30-án Székelykeresztúron 4:1 arányban, fölényes játék után, megverte. A Keresztúri Athletikai Club football csapata, a segessvári C. Fr. csapatának meghívására, május 7-én Segessvárra megy barátságos mérkőzésre.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdáink a tavaszak vetésével — bár a kedvezőtlen időjárás miatt kissé megkéstek, — nagyjában készen vannak. Amennyiben még törökbuza akarnának vetni, nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy főleg az udvarhelyvidéki kavasalji gazdák törökbuza helyett iltessék be földjeiket burgonyával, minek művelése feltétlenül több haszonnal jár, mint a törökbuzaé. Brassó vidékéről, Hátfaluból hozatott elsőminőségű burgonyát métermázsásként 93 leu áron a Földmives Szövetség mindenkinek a jelentkezés alkalmával rendelkezésére bocsát, sőt hitelképes gazdákori tagok 8%-os késedelmi kamattal mellett az ősi burgonya értékesítéséig hitelre is vásárolhatnak burgonyát.

Itt a gazdanapok tartásának ideje. Gazda-

köreink jelentsék be gazdanap rendezése iránti készségüket, hogy a sorrend megállapítható legyen. Ugy halljuk, a székelykeresztúri gazdakör szándékszik egy nagyobb szabású gazdanapot rendezni; méltán elvárjuk a kereszturiaktól, hogy kitegyenek magukért.

Figyelmeztetjük gazdaköreink vezetését, hogy a már kapott felhívás értelmében a gazdakör által rendezendő gyűlés, kiállítás, gazdanap, vásár stb.-ről a járási gazdasági hivatal előzetesen értesítendő.

A székelykeresztúri tavaszi országos vásár nagy felhajtás, a ez árak tulmagas volta mellett teljesen sikerültnak nem mondható. Kerestettek inkább csak a jó állapotban levő ökrök voltak, ezek kilogramma élő súlyban föl egész 13 leu-ig kelt el.

A múlt heti piacon: buza 57-60, török-buza 45-47, rozs 46-50 zab 26-30, burgonya 10-15 leu volt vékánként. Lóhermag 18-22, lucerna 28-30 leu literenként.

Felkérjük még mindazon gazdaköreinket, ahol tavalyi tagsági díj van hátrálékban, avagy naptárak vannak kint, hogy elszámolásukat haladék nélkül ejtsék meg. A folyó évi tagsági díj fizetésének ideje is már elmúlt, gazdaköreink e tagsági díjösszegeket is szolgáltatassák be.

V-6.

Kiadó: a Könyvnyomda R.-t. Odorheiu (Székelyudvarhely)

Odorheiu r.-t. város tanácsától.

Szám: 1640-922. k. i.

Telekeladási hirdetmény.

Odorheiu r.-t. város tanácsa közhírré teszi, hogy a Fapiactéren a vasuti töltés mellett a mérnöki parcellázás szerint 11 (tizenegy) drb. bázelyet, melyek ipari telepekre kiválóan alkalmasak, 1922. évi május hó 8 án, 10 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverésen elad.

Árverési feltételek a városi gazdasági tárcsósánál megtekinthetők.

Odorheiu, 1922. április 28. án.

Városi tanács.

Odorheiu r.-t. város tanácsától.

Szám: 1554-922. k. i.

Hirdetmény.

Értesítjük a város közönségét, hogy a vármegye alispánja a városra elrendelt ebzárlatot feloldotta.

Együttal figyelmeztetjük, hogy amennyiben 1922. évi június hó 1-ig a folyó évi ebadók az adóhivatalba nem lesznek befizetve, az ebzárlatot újból el fogjuk rendelni.

Odorheiu, 1922. április 28. án.

Városi tanács.

Odorheiu r.-t. város tanácsától.

Szám: ad. 1257-922. k. i.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy folyó évi május hó 14-én délelőtt 9 órakor a Fapiactéren lóvizsgálat tartatik. A lótulajdonosok felhivatnak, lovaik pontos előállítására.

Odorheiu, 1922. évi április hó 30-án.

Városi tanács.

Odorheiu r.-t. város tanácsától.

Szám: 1169-922. k. i.

Hirdetmény.

A belügyminiszter 14147-922. számú rendelete alapján közhírré tétetik, hogy szarvasmarháknak a hadsereg részére való rekvirálása további intézkedésig be van szüntetve.

Odorheiu, 1922. évi április hó 30-án.

Városi tanács.

Fajtiszta, tenyészigazolvánnyal ellátott 20 hónapos siementhali bika ELADÓ. Czim: a kiadóhivatalban.

Megnyilt

KOVÁCS GERGELY
kárptos és díszítő-műhelye

Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 25 sz. alatt. Legelőnyösebben vállalkozunk minden e szakmába vágó munkát gondos és szakszerű kivitelben.

Ugyanoda egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Halló!**Figyelem!****Halló!**

Alólirottak a n. é. városi és vidéki közönség szives tudomására hozzuk, hogy az **idény legjobb mintái megérkeztek; szobafestést művészi kivitelben, a legkényesebb igényeknek is megfelelően, divatos, tartós színekben, úgy butorok újjafestését, fényezését, cimtáblák, üveg-táblák festését (különlegesség), kocsifényezést vállalunk.**

Árak tekintetében minden versenyen felül állunk!

Jelszavunk: Pontos kiszolgálás, jutányos árak!

Tisztelettel: **ZITZMANN és BUGL** Első odorheiu címfestő, mázoló, kocsifényező és szobafestő vállalata. :: ::

Megérkeztek a nyári kalap-ujdonságok

melyek után átalakításokat is gyorsan és pontosan elvállalok. Állandóan raktáron vannak: gyászkalapok és fátlyak, kalaphoz való anyagok, keztük, harisnyák, menyasszonyi fátlyak és koszorúk, előnyomatott közimunkák, pamutok stb.

Szives pártfogást kér:

Kézimunkák előnyomatása a legujabb bécsi minták után.

ORDELT JÁNOS.**Tudja ön, hol lehet finom Kandia cukorkát kapni?**

HIRSCH IGNÁCZ fűszer- és csemegekereskedésében a „MEDVÉHEZ.” Ott állandóan van mindenféle „KANDIA” cukorka és csokoládé-bonbon.

TAVASZI IDÉNYRE
LEGJOBB
A LEGUJABB FÉNYÉJU
TURUL-CZIPŐ

Kapható: a

székelyudvarhelyi fiókraktárban.

Az ország legnagyobb cipőgyára.

180 saját fióktelep a bel- és külföldön.

Készbutor-raktár!

Mielőtt butorszükségletét beszerezné, sziveskedjék

Balázs Károly Utóda cég

Odorheiu-Székelyudvarhely, Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 27. sz. alatti saját készítményű készbutor-raktárát megtekinteni, hol a legmodernebb ebédő, háló és konyha-berendezés kapható első minőségű anyagból

A butorok jóságáért felelősséget vállalok, az árak legjutányosabban számíttatnak

Hitelképes egyének részére részletes és mellett is szállítok.

Özv. Balázs Károlyné cégtulajdonos.

Székely Selters-

savanyúvíz

bérlője tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy a **KUT-KEZELŐSÉG** Odorheiu-Székelyudvarhely, Andrei Muresan (Soly-mossy-utca) 15. sz. alatt van, hol úgy vagon tételekben, mint kicsinyben, rendelések felvételnek.

Friss töltésű ásványvíz állandóan kapható.

Raktárról vagonba rakva (üvegcserevel) 1 liter 1.60, 0.7 liter 1.40, fél liter 1.30 leu. A forrásnál litre 1.40, 0.7 lit. 1.30, 1/2 lit. 1.10.

Tisztelettel: **DERZSY DÉNES**, bérlő.

Május 14-én megnyilik

a városi közönség legolcsóbb és legkellemesebb szórakozóhelye, a

sétatéri kioszk,

ahol naponta frissen csapolt **AZUGAI SÖR**, finom erdélyi borok, hideg büffet, továbbá a jóhírű **Zillmann-féle cukrászsütemények**, fagyalt, jegeskávé kaphatók.

Tisztelettel: **A BÉRLŐK.**

NYÁRI UJDONSÁGOKAT

legolcsóbban vásárolhat

Hirsch Rudolf divatáru-üzletében,

hol nagy választékot talál:

férfi- és női gyapjuszövetekben, schweitzai grenadinokban, békebeli kiváló minőségű mosó árúk, valódi szintartók, mosó kretonok és delinekben, seffirekben, vásznakban. Óriási választék férfikalapokban, harisnyákban, nyakkendőkben és gallérokban és keztükben, női és férfi esőernyőkben, stb.